

af enkelte Monumenter og paa Tilveiebringelsen af gode Afbildninger af saadanne; men dens Hovedvirkning har dog, ligesom tidligere, været rettet paa Forhættelsen af den fuldstændige og systematiske Undersøgelse af Landet, Herred for Herred, ved særlige i dette Niemed udsendte Kommissioner. Hovedsagelig gjennem disse er det lykkedes at ordne Fredningen af 123 Monumenter af forskjellig Art, og flere ventes frede i den endnu resterende Del af Finantsaaret; kun et enkelt Aar tidligere er Antallet naaet til lidt over et halvt Hundrede. Den fortsatte Fortegnelse over Fredningerne, som jeg har tilladt mig at vedlægge, vil vise, hvorledes DIRECTIONENS Arbejder fremdeles støttes af den almindelige Interesse, idet nemlig atter iaar ikke faa Mindesmærker ere skjændte til Fredning af større og mindre Jordiere eller ere fredlyste ved Præsters eller Skolelæreres Smødefommen. Ved dette Aars Undersøgelsesrejser ere 4 Herreder bleve fuldstændig gennemgaaede; Undersøgelsen af et 5te Herred er bleven fuldendt, og 2 nye Herreder er paabegyndte. Over det indsamlede Materiale hid sættes, som sædvanlig, en summarisk Oversigt.

Jylland.

To fra Aaret 1881 resterende Sogne i Dronninglund Herred ere bleve bereiste af Cand. mag. Kr. Bahnsen og Arkitekt T. Bindesbøll, hvorefter den samme Kommission har undersøgt og beskrevet 11 Kirker og 5 Sogne i Horns Herred (Hjørring Amt). Undersøgelsen af den øvrige Del af Herredet maatte opsættes til næste Aar.

Hvetbo Herred, som i indværende Aar bereistes af Dr. phil. Sophus Müller og Arkitekt Fritz Koch, har, skjøndt de sydlige, lavtliggende Dele af Herredet endnu ikke vare bebyggede i Oldtiden, oprindelig rummet ikke faa Mindesmærker fra den forhistoriske Tid, næsten udelukkende Gravhøie. Over 130 Monumenter af denne Art bleve beskrevne og affatte paa antikvariske Kort; men kun 2 ere endnu saa vel bevarede, at de egne sig for Fredning, og selv disse er det endnu ikke lykkedes at erhverve. Alle Herredets andre Mindesmærker fra Oldtiden ere stærkt beskadigede eller fuldstændig sløifede. Kirkerne ere alle opførte i romansk Tid af huggen Kamp. Af interessante Enkeltheder kunne fremhæves den smukke Hvalvingsdekoration i Saltum Kirke og en Gravsten fra den ældste Middelalder samme Steds, en Hjelten, romansk Kalk i Alstrup Kirke og de Granitfulpturer med Indskrift, som fremdroges i Gjøl Kirke. 20 Blade med Afbildninger udførtes i dette Herred.

Dnjild Herred er blevet undersøgt af Cand. mag. Kr. Bahnsen og Dr. phil. Sophus Müller i Forbindelse med Arkitekterne T. Bindesbøll og Fritz Koch. De høitliggende og bakkede Strækninger i dette Herred mellem Mariager Fjord og de vandrige Lavninger mod Syd viste sig at være overordentlig rige paa Mindesmærker fra den forhistoriske Tid. Talrigt ere Gravhøiene, som ogsaa her naae en ualmindelig Størrelse. Sælt optoges Beskrivelse af 670 arkæologiske Punkter, hvorhos et betydeligt Antal (48) Monumenter fra Stenalderen og Høie fra de senere Perioder bleve frede. Ogsaa Kirkebygningerne have i dette Herred en ualmindelig Interesse. Afset fra den allerede oftere beskrevne Klosterkirke i Mariager, indeholdt de romanske Landsbykirker mærkelige Portaler og andre arkitektoniske Enkeltheder, mange Skulpturer i Granit samt eendommelig dekorerede Døbefonter. Der hjembragtes 53 Blade med et betydeligt større Antal enkelte Afbildninger.

Undersøgelsen af Bølling Herred, som er bleven overdraget Dr. Müller og Arkitekt Koch, har endnu kun strakt sig over 3—4 Sogne med de tilhørende Kirker.

Sjælland.

Lunde Herred er bereist af Dr. phil. Henry Petersen i Forening med Arkitekt S. B. Løffler og Kaptein N. P. Madsen. Om trent 100 Dysser og Høie ere beskrevne og afbildede, de fleste (ca. 80) i de to nordligste Sogne. Paa en enkelt Gaardlod i Hjadstrup ere endnu 10 Dysser bevarede, om hvis Fredning der forjæves førtes Forhandlinger. Kirkerne i de paa forhistoriske Monumenter fattigste Sogne ere opførte af Tegl i Middelalderens Slutning; i de andre Sogne ere de byggede af Granitkvadre i romansk Tid. Flere af Døbefonterne ndmærke sig ved deres romanske Ornamente. Forholdsvis mange af Kirkeklosterne ere fra Middelalderen. Klosteret i Skeby Kirke gaar